**Eiropas Parlaments**
2024-2029

**PIEŅEMTIE TEKSTI**

# P10_TA(2026)0075

## Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads: 2026. gads

### Eiropas Parlamenta 2026. gada 11. marta rezolūcija par Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu 2026. gadā (2025/2214(INI))

*Eiropas Parlaments*,

– ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 121., 126. un 136. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) un LESD Protokolu Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā,

– ņemot vērā LES un LESD Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu,

– ņemot vērā Parīzes nolīgumu, ko pieņēma ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferencē 2015. gada 12. decembrī un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 30. jūnija Regulu (ES) 2021/1119, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”)[1],

– ņemot vērā LES un LESD Protokolu Nr. 12 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru,

– ņemot vērā Līgumu par stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 29. aprīļa Regulu (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu

[1] OV L 243, 9.7.2021., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.

koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97[2],

– ņemot vērā Padomes 2024. gada 29. aprīļa Regulu (ES) 2024/1264, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu[3],

– ņemot vērā Padomes 2024. gada 29. aprīļa Direktīvu (ES) 2024/1265, ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1173/2011 par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1174/2011 par izpildes pasākumiem pārmērīgas makroekonomiskās nelīdzsvarotības koriģēšanai eurozonā[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[7],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 472/2013 par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības[8],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs[9],

---

2 OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
3 OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj.
4 OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.
5 OV L 306, 23.11.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1173/oj.
6 OV L 306, 23.11.2011., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj.
7 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
8 OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/472/oj.
9 OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/473/oj.

– ņemot vērā 2025. gada 19. maijā publicēto Komisijas 2025. gada pavasara ekonomikas prognozi,

– ņemot vērā 2025. gada 17. novembrī publicēto Komisijas 2025. gada rudens ekonomikas prognozi,

– ņemot vērā 2025. gada 25. novembrī pieņemto Komisijas 2026. gada Eiropas pusgada rudens paketi,

– ņemot vērā 2025. gada 17. martā publicēto Komisijas 2024. gada parāda atmaksājamības pārskatu,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 19. marta paziņojumu "Iespējas rašana palielināt aizsardzības izdevumus Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros" (C(2025)2000),

– ņemot vērā Eiropas Fiskālās padomes 2025. gada 22. oktobrī publicēto 2025. gada ziņojumu,

– ņemot vērā Mario Dragi 2024. gada 9. septembra ziņojumu par Eiropas konkurētspējas nākotni (Dragi ziņojums),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 19. marta kopīgo paziņojumu "Baltā grāmata par Eiropas aizsardzības nākotni 2030'" (JOIN(2025)0120),

– ņemot vērā Kopīgā pētniecības centra 2025. gada 28. janvārī publicēto ziņojumu "Ilgtspējīgas un iekļaujošas labbūtības mērīšana: daudzdimensionāla infopaneļa pieeja",

– ņemot vērā 2017. gada 13. decembrī pieņemto iestāžu kopīgo proklamāciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāru,

– ņemot vērā 2024. gada 16. aprīlī parakstīto *La Hulpe* deklarāciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni,

– ņemot vērā Padomes, Komisijas, Parlamenta un sociālo partneru 2021. gada 7. maijā pieņemtās Portu sociālās saistības,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Budžeta komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A10-0036/2026),

A. tā kā Eiropas pusgadam ir būtiska nozīme ekonomikas un budžeta politikas koordinēšanā un saskaņošanā dalībvalstīs, lai garantētu ekonomiskās un monetārās savienības makroekonomisko stabilitāti un īstenotu sociāli taisnīgu pārkārtošanos uz ilgtspējīgu ekonomiku;

B. tā kā Eiropas pusgada ieteikumiem 2026. gadā būs būtiska nozīme to nacionālo un reģionālo partnerības plānu izstrādē, kas dalībvalstīm jāsagatavo;

C. tā kā konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (KVAI), ko sagatavo Eiropas pusgada ietvaros, regulāri tiek iekļauti sociālo izdevumu samazinājumi, turpretī gandrīz nemaz netiek risināts jautājums par ieņēmumu pieaugumu;

D. tā kā galvenokārt Krievijas iebrukuma Ukrainā un protekcionisma politikas, tarifu un tirdzniecības spriedzes radītās nenoteiktības dēļ ekonomikas perspektīvas joprojām ir neskaidras un tas kopā negatīvi ietekmē ekonomiku;

E. tā kā saskaņā ar Komisijas 2025. gada rudens prognozi ir sagaidāms, ka IKP pieaugums ES būs tuvu potenciālās izaugsmes līmenim, bet pilnīga nodarbinātība un inflācija — tuvu mērķa līmenim, lai gan dažās dalībvalstīs inflācija joprojām ir paaugstināta;

F. tā kā Komisija 2025.–2027. gada periodā ES prognozē 1,4–1,5 % vidējo izaugsmi, bet zemāku eurozonā (1,2–1,4 %); tā kā atbilstoši prognozēm potenciālā izaugsme ES samazināsies no aptuveni 1,5 % 2024. gadā līdz 1,3 % 2027. gadā (eurozonā no 1,4 % līdz 1,2 %), ko galvenokārt noteiks nelabvēlīgas demogrāfiskās tendences;

G. tā kā ES ir ārkārtīgi nepieciešamas investīcijas, tostarp papildu ikgadējas investīcijas 800 miljardu EUR apmērā, ko atbilstoši Dragi ziņojumam uzskata par vajadzīgām Eiropas konkurētspējas un ražīguma palielināšanai, tostarp 450 miljardus EUR enerģētikas pārkārtošanai vien, un 260 miljardus EUR no tiem būtu jāfinansē no publiskā sektora līdzekļiem, kā norādījis *Institut Rousseau*; tā kā papildu investīcijas 800 miljardu EUR apmērā ir paredzētas aizsardzības izdevumiem saskaņā ar plānu "*ReArm Europe* / Gatavība 2030"; tā kā šiem investīciju mērķrādītājiem nav atbilstošu jaunu pašu resursu, tādēļ Savienībai nav fiskālās spējas, kas vajadzīga tās noteikto mērķu sasniegšanai; tā kā šīs vajadzības nevar apmierināt tikai ar publisko finansējumu vien;

H. tā kā ES saskaras ar lielām problēmām – sākot ar draudiem, kas joprojām pastāv pie austrumu robežām un ir saistīti ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, un beidzot ar ģeopolitisko nestabilitāti un tirdzniecības nenoteiktību –, lai arī joprojām pastāv arī tādi ilgtermiņa uzdevumi kā zaļā un digitālā pārkārtošanās;

I. tā kā LESD ir noteiktas atsauces vērtības: valsts budžeta deficīts līdz 3 % apmērā un parāda attiecība pret IKP – līdz 60 % apmērā; tā kā ES nominālā deficīta un valdības parāda attiecība pret IKP joprojām pārsniedz atsauces vērtības; tā kā ES ir dažādi nominālā deficīta un valdības parāda attiecības pret IKP rādītāji un situācija dalībvalstīs ievērojami atšķiras;

J. tā kā Padome kopš šīs procedūras izveides 2011. gadā nav uzsākusi nevienu procedūru par pārmērīgu makroekonomisko nelīdzsvarotību;

K. tā kā Komisija tās pašreizējā sastāvā ir apņēmusies kļūt par "investīciju Komisiju" un paļaujas uz Parlamenta kā viena no likumdevējiem atbalstu nolūkā īstenot būtiskus pasākumus, lai palielinātu ES investīcijas līdz zaļās un digitālās pārkārtošanās vajadzībām atbilstošam līmenim, tā kā Komisijai vēl ir jānāk klajā ar atbilstīgiem pasākumiem, lai reaģētu uz Savienības milzīgajām investīciju vajadzībām, jo īpaši ņemot vērā to, ka 2026. gada beigās būs beigusies Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) darbība;

L. tā kā iepriekšējās krīzes, tostarp Covid-19 pandēmija, ir parādījušas, ka kopīga un koordinēta Eiropas reakcija stiprina Savienību; tā kā uz konkurenci vērstā ģeoekonomiskajā vidē Eiropa var aizsargāt savas intereses un vērtības tikai, esot viena, Eiropas pusgadā uzsvērti prasot stingru makroekonomiskās politikas regulējumu un vēl ciešāku ekonomikas un sociālās politikas virzienu koordināciju,

***ES ekonomiskās izredzes***

1. norāda, ka pēdējo piecu gadu laikā ES ir saskārusies ar būtiskām problēmām, tostarp Covid-19 pandēmijas uzliesmojumu un Krievijas nelikumīgo un nepamatoto karu Ukrainā, un tās ir radījušas būtisku ietekmi uz ekonomiku; norāda uz ES mēroga iniciatīvu un instrumentu, ar ko novērš ārējo satricinājumu ekonomiskās un sociālās sekas, jo īpaši uz ANM un Eiropas pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*), ieviešanas ātrumu un iedarbību;

2. norāda, ka saskaņā ar Komisijas 2025. gada rudens ekonomikas prognozi, kas publicēta 2025. gada 17. novembrī, ES IKP 2025. un 2026.gadā salīdzinājumā ar 2024. gadu palielināsies par 1,4 %; konstatē, ka atbilstoši minētajām prognozēm ES izaugsmes gaidu ziņā joprojām ievērojami atpaliek no ASV un Ķīnas; uzsver, ka, neraugoties uz ievērojamām problēmām, eurozonā un ES ir vērojama noturība;

3. norāda, ka atbilstoši prognozēm potenciālā izaugsme, kas norāda uz izaugsmes ātrumu, kuru ekonomikas spēj uzturēt bez pārmērīgas inflācijas, ES samazināsies no 1,5 % 2024. gadā līdz 1,3 % 2027. gadā un eurozonā – no 1,4 % līdz 1,2 % , jo palēnināsies izaugsme darbspējīgo iedzīvotāju vidū; uzskata, ka minētie potenciālās izaugsmes līmeņi ir pārāk zemi, lai varētu risināt problēmas, kuras nākamajos gados sagaida Eiropas ekonomiku;

4. norāda, ka atbilstoši Komisijas 2025. gada rudens ekonomikas prognozēm eurozonas kopējais budžeta deficīts pieaugs no 3,1 % no IKP 2024. gadā līdz 3,2 % no IKP 2025. gadā; norāda, ka pašreizējās

politikas apstākļos paredzams, ka 2026. gadā minētais deficīts palielināsies līdz 3,3 % no IKP;

5. norāda, ka atbilstoši prognozēm 2027. gadā budžeta deficīts 12 dalībvalstīs pārsniegs 3 % no IKP un ka 10 dalībvalstīm jau tiek piemērotas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras;

6. norāda, ka atbilstoši prognozēm vispārējās valdības bruto parāda attiecība pret IKP ES 2025. gadā sasniegs 82,8 % un 2026. gadā pieaugs līdz 83,8 % un 2026. gadā – 84,5 %, kas ir krietni virs 60 % atsauces vērtības katrai dalībvalstij, kā noteikts Līgumos; norāda, ka atbilstoši prognozēm vispārējās valdības parāds eurozonā 2026. un 2027. gadā pieaugs līdz attiecīgi 89,8% un 90,4%; norāda, ka dalībvalstu parāda līmeņi ievērojami atšķiras;

7. aicina dalībvalstis īstenot piesardzīgu fiskālo politiku, lai nodrošinātu valsts parāda atmaksājamību;

8. atgādina, ka ekstrēmi laikapstākļu notikumi būtiski ietekmē publiskās finanses; apzinās, ka ekstrēmu laikapstākļu notikumu ietekme un biežums turpmākajos gados vēl tikai palielināsies;

9. atzinīgi vērtē to, ka inflācija eurozonā tagad ir samazināta līdz Eiropas Centrālās bankas mērķa līmenim (augstākais līmenis 2022. gada oktobrī — 10,6 %); tomēr norāda, ka inflācijas līmenis dalībvalstīs joprojām ir atšķirīgs — dažās, tostarp tajās ar energoietilpīgām nozarēm, tas ir augstāks; norāda, ka gan pamatinflācija, gan inflācijas prognozes joprojām ir virs mērķa līmeņa; norāda uz pārtikas un enerģijas cenu inflācijas nepārtraukto ietekmi uz Eiropas mājsaimniecībām; norāda, ka inflācija nevienlīdzīgi ietekmē iedzīvotāju grupas ar atšķirīgiem ienākumiem un vissmagāk skar mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem;

10. pauž bažas par to, ka nepietiekamas privātās un publiskās investīcijas, visticamāk, kavēs ilgtspējīgu izaugsmi un konkurētspēju Eiropā un neļaus ES sasniegt kopīgās prioritātes, kas noteiktas ES stratēģiskajā programmā 2024.–2029. gadam; uzsver, ka dalībvalstīm ir jāpastiprina centieni, lai novērstu šķēršļus un mobilizētu lielākas privātās investīcijas saskaņā ar Komisijas uzkrājumu un investīciju savienības stratēģiju; atzīst Komisijas politisko mērķi, kas paredz vienkāršot tiesisko regulējumu un ievērojami samazināt administratīvo slogu, lai veicinātu privātās investīcijas; uzsver – lai paaugstinātu ES potenciālo izaugsmi, ir steidzami nepieciešamas investīcijas tādās jomās kā pētniecība un izstrāde, infrastruktūra un inovācija; uzstāj, ka nākamajai daudzgadu finanšu shēmai ir izšķiroša nozīme ne tikai publisko investīciju nodrošināšanā, bet arī privāto investīciju mobilizēšanā, tādēļ uzsver, ka finanšu instrumenti un budžeta garantijas ir spēcīgi un efektīvi instrumenti kritiski svarīgu ES politikas mērķu sasniegšanai, kā arī uzreiz izmantojami ES mēroga finanšu instrumenti;

11. norāda, ka Komisijas Eiropas makroekonomikas ziņojumā ir atzīts, ka mājokļu pieejamība cenas ziņā ir makroekonomisks un sociāls jautājums, jo īpaši tāpēc, ka tas var radīt darbaspēka mobilitātes ierobežojumus un ilgtermiņā vājināt ražīguma pieaugumu;

12. uzsver, ka konsekventa un mērķtiecīga rūpniecības politika ir būtiska tam, lai atbalstītu ES tehnoloģiskās pārmaiņas un nodrošinātu noturīgas piegādes ķēdes, vienlaikus saglabājot konkurētspējīgus nekropļotas konkurences tirgus;

13. norāda, ka vidējais nodarbinātības līmenis ES ir sasniedzis rekordaugstu līmeni, kas norāda uz dinamisku darba tirgu lielākajā daļā dalībvalstu; uzsver sociālās konverģences sistēmas iekļaušanu Eiropas pusgadā; uzsver, ka profesionālās izglītības un apmācības modelis ir izrādījies sekmīgs dalībvalstīs, kuras izvēlējās to piemērot; pauž nožēlu par lielajām atšķirībām starp dalībvalstīm bezdarba rādītāju ziņā, jo sevišķi jauniešiem;

14. atkārtoti norāda, ka ir svarīgi aizsargāt vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū, un aicina dalībvalstis rīkoties, lai padziļinātu vienoto tirgu, likvidējot iekšējos šķēršļus;

***Pārskatītas ES ekonomikas pārvaldības sistēmas piemērošana***

15. atgādina, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas mērķis ir to padarīt vienkāršāku, pārredzamāku un efektīvāku, palielināt dalībvalstu līdzdalību un uzlabot izpildi, kā arī tās spēju pielāgoties fiskālā stāvokļa neviendabīgumam, valsts parādam un ekonomikas problēmām un palīdzēt risināt ES un tās dalībvalstu vidēja termiņa un ilgtermiņa problēmas, tostarp veicinot pretciklisku fiskālo politiku;

16. uzsver, ka saskaņā ar reformēto ekonomikas pārvaldības sistēmu neto izdevumu pieaugums ir vienīgais darbības rādītājs, ar ko uzrauga to, kā dalībvalstis ievēro attiecīgos Padomes ieteikumus; uzsver, ka daudzām dalībvalstīm joprojām būs nepietiekama fiskālā spēja, lai apmierinātu būtiskas investīciju vajadzības; norāda, ka valsts izņēmuma klauzula (*NEC*) jau ir aktivizēta aizsardzības izdevumiem tikai vienu gadu pēc pārskatīto noteikumu stāšanās spēkā un darbojas kā īstermiņa reakcija uz ārkārtējiem noteikumiem, kurus valsts nespēj kontrolēt; uzsver, ka *NEC* ir paredzēta tādu īslaicīgu ārkārtas situāciju novēršanai, kas skārušas kādu valsti, bet nav izmantojama ilgtermiņa strukturālo vajadzību apmierināšanai;

17. uzsver, ka Komisija ir paplašinājusi savu rīcības brīvību saskaņā ar reformēto ekonomikas pārvaldības sistēmu, proti, izmantojot procesu, kas ir pamatā vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem; norāda, ka Eiropas Fiskālās padomes konstatējumu, ka Komisija izmanto zināmu rīcības brīvību, lai aizkavētu vai pieņemtu lēmumu nesākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras; uzsver, ka ES fiskālo noteikumu vienāda piemērošana ir ārkārtīgi

svarīga, lai saglabātu ekonomikas pārvaldības sistēmas uzticamību, nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm un atbalstītu saskaņotu un patiesi eiropeisku pieeju;

18. norāda uz mērķtiecīgiem grozījumiem ES ekonomikas pārvaldības sistēmā, ko Komisija publicēja 2025. gada 2. oktobrī ar mērķi panākt konsekvenci pēc ekonomikas pārvaldības sistēmas nesenākās atjaunināšanas;

19. ar bažām norāda uz Eiropas Fiskālās padomes konstatējumiem, ka aptuveni puse no neatkarīgajām fiskālajām iestādēm oficiāli nepiedalījās vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu sagatavošanā; uzskata, ka neatkarīgu fiskālo iestāžu lielāka līdzdalība svarīgā pārejas posmā palielinātu pārredzamību un ārējo uzraudzību;

***Fiskālā nostāja***

20. uzsver, ka publiskās investīcijas pēdējos gados ir ievērojami palielinājušās un ka aptuveni pusi pieauguma 2019.–2025. gada periodā finansēja ES, galvenokārt no ANM; norāda uz cerību, ka šie ieguvumi būs jūtami arī pēc 2026. gada kā nozīmīga plašāka ietekme dalībvalstīs un ka strukturālu reformu ilgtermiņa ietekme varētu palielināt potenciālo eurozonas izlaidi par gandrīz 1,3 % no IKP 2020.–2033. gada periodā salīdzinājumā ar scenāriju bez ANM; pauž bažas par to, ka 2026. gadā beigsies ANM darbība un to, kā tas varētu ietekmēt ES vispārējo fiskālo nostāju; mudina dalībvalstis pabeigt savu atveseļošanas un noturības plānu īstenošanu līdz 2026. gada augustam; atgādina, ka parādzīmes, kas emitētas nolūkā finansēt ANM, ir jāatmaksā līdz 2058. gadam, lai varētu nodrošināt saistību stabilu un prognozējamu samazināšanos;

21. norāda uz Komisijas ieteikumu, ka 2026. gadā dalībvalstu vispārējā fiskālā nostāja, neraugoties uz ievērojamām atšķirībām starp dalībvalstīm, ir kopumā neitrāla;

22. uzsver, ka publiskie ieņēmumi un izdevumi ir būtiski, lai nodrošinātu valstu budžetu ilgtspēju; atgādina par Padomes 2026. gada 17. februāra ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kurā prasa samazināt nodokļu iztrūkumus, uzlabojot nodokļu saistību izpildi, tostarp novēršot nodokļu apiešanu un nemaksāšanu un apkarojot agresīvu nodokļu plānošanu; uzsver, ka vāja izpilde nodokļu iestāžu darbībā un cīņā pret nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas iedragā fiskālo ilgtspēju un sekmē makroekonomikas nelīdzsvarotību;

23. pieņem zināšanai izmaiņas pašreizējā Eiropas pusgada cikla Komisijas programmatiskajā politikā, saskaņā ar kurām norādes par Eiropas pusgada paketi tiek sniegtas Konkurētspējas kompasā, nevis gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā; uzsver, ka šādas izmaiņas pastiprina koncentrēšanos uz Eiropas pusgada satvaru; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt nepārtrauktību attiecībā uz KVAI, kas izstrādāti

daudzgadu un ilgtermiņa reformu saistību veidā, un dalībvalstu centienos sasniegt ilgtermiņa mērķus; aicina Komisiju nodrošināt holistisku redzējumu par Eiropas konkurētspēju un nodrošināt, ka ilgtermiņa pārejas prioritātes arī turpmāk tiek konsekventi un saskaņoti atspoguļotas KVAI secīgajos pusgada ciklos;

***Konkrētām valstīm adresētie ieteikumi***

24. norāda, ka KVAI katrai dalībvalstij paredz ieteikumu par fiskālo politiku, tostarp fiskālām un strukturālām reformām, ja tādas ir vajadzīgas; norāda uz Komisijas apņemšanos izmantot Eiropas pusgadu, lai veicinātu konkurētspēju, stabilitāti, ekonomikas izaugsmi, ilgtspēju un sociālo taisnīgumu un Eiropas pusgadā integrētu ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus un Eiropas sociālo tiesību pīlāru; uzsver, ka Eiropas pusgads ir galvenais instruments, ar kuru koordinēt noturīgu ekonomikas un budžeta politiku dalībvalstīs, tādējādi nodrošinot ekonomiskās un monetārās savienības makroekonomisko stabilitāti; uzsver KVAI nozīmi, jo tie ir Eiropas ekonomikas politikas koordinācijas stūrakmens; atgādina, ka KVAI ir politikas pasākumi, kas ir arī vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu, nacionālo atveseļošanas un noturības plānu un paziņotā priekšlikuma par valstu un reģionālajiem partnerības plāniem neatņemama daļa;

25. atgādina par KVAI nozīmi ES prioritāšu koordinēšanā; norāda uz progresa trūkumu KVAI efektīvā īstenošanā; norāda, ka 2019.–2023. gada periodā 25,1 % KVAI netika vispār izpildīti vai tika vien daļēji izpildīti; aicina Komisiju pārskatīt veidu, kādā KVAI tiek izstrādāti un to izpilde pārbaudīta, jo īpaši saistībā ar to turpmāko ietekmi uz piekļuvi ES līdzekļiem; atgādina par savu prasību par mazāku skaitu, bet mērķtiecīgākiem KVAI;

26. pieņem zināšanai Komisijas vēlmi KVAI vēl vairāk atspoguļot darbības, kas ir būtiskas uzkrājumu un investīciju savienībai, kā minēts tās 2025. gada 19. marta paziņojumā[10];

27. norāda, ka nākamajā daudzgadu finanšu shēmā KVAI būs lielāka nozīme investīciju un reformu virzībā valsts un reģionālā līmenī; uzskata, ka reformu un investīciju atlases pamatā vajadzētu būt to efektivitātei attiecīgo KVAI īstenošanā, lai panāktu taisnīgu pārkārtošanos uz zaļo un konkurētspējīgu Eiropas ekonomiku; uzsver, ka papildus šim procesam ir jāparedz arī dalībvalstu stingrāka demokrātiskā uzraudzība un lielāka līdzdalība;

28. uzsver, ka pieaug to KVAI nozīme, kuri saistīti ar valstu un reģionālajiem partnerības plāniem; vērš uzmanību uz to, ka patlaban nav nekādas pārredzamas vai izsekojamas metodikas KVAI izstrādei

---

10 Komisijas 2025. gada 19. marta paziņojums “Uzkrājumu un investīciju savienība. Stratēģija, kā veicināt ES iedzīvotāju turību un ekonomikas konkurētspēju” (COM(2025)0124).

un atlasei, kā arī nav skaidrības par to, kādēļ daži tiek ierosināti un citi ne, un tas rada bažas par pārskatatbildību un vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm; aicina Komisiju precizēt tā pamatā esošās procedūras un atlases kritērijus; uzsver, ka, jebkādā veidā vispārēji palielinot Komisijas rīcības brīvību, vienlaikus ir jāparedz arī atbilstoši *ex post* pārskatatbildības mehānismi un būtiski jāuzlabo Parlamentam sniedzamās informācijas plūsma;

29. norāda, ka 2025. gada KVAI lielāka uzmanība atbilstoši Konkurētspējas kompasā noteiktajām prioritātēm tika pievērsta konkurētspējai un vienkāršošanai, vienlaikus uzsverot arī nepieciešamību sekmēt zinātnisko izcilību, pētniecību un inovāciju, kā arī tehnoloģiju attīstību, jo tie ir galvenie dzinējspēki ilgtermiņa produktivitātei un noturībai; uzver, ka mazāk KVAI ir veltīti sociālajai un klimata politikai; norāda, ka dažu dalībvalstu KVAI ir iekļauts ieteikums pakāpeniski izbeigt fosilā kurināmā subsīdijas;

30. norāda, ka Komisija uzskata, ka eurozonas ieteikums pirmām kārtām un galvenokārt ir Eurogrupas diskusijas virzošais instruments; aicina Komisiju tomēr veikt pēcpasākumus saistībā ar eurozonas ieteikumiem, tostarp ņemt tos vērā KVAI izstrādē; pauž nožēlu par to, ka Komisija 2025. gadā nav publicējusi pārskatu par eurozonas ieteikumu īstenošanu, ko tā parasti iekļāva eurozonas ziņojumā; norāda, ka 2025. gada KVAI neietvēra tiešus ar klimata pārmaiņām saistītus ieteikumus;

***Trūkstošo investīciju nodrošināšana***

31. atgādina, ka Dragi ziņojumā pārliecinoši norādīts uz nepieciešamību palielināt publiskās un privātās investīcijas un veikt vērienīgas reformas, lai uzlabotu ES konkurētspēju; aicina Komisiju un dalībvalstis nākt klajā ar stratēģiju par investīciju vajadzību apmierināšanu pēc 2026. gada;

32. uzskata, ka ES ekonomikas pārvaldības sistēma attiecīgā gadījumā būtu jāpapildina ar ES līmeņa instrumentiem un rīkiem, lai līdz minimumam samazinātu izmaksas ES nodokļu maksātājiem un maksimāli palielinātu Eiropas sabiedrisko labumu sniegšanas efektivitāti, kā arī reaģētu uz Savienības mēroga krīzēm, piemēram, pašreizējo krīzi drošības un aizsardzības jomā; norāda, ka ES parāda vērtspapīri varētu kalpot par etalonu, kas stiprinātu ES finanšu tirgu integrāciju; prasa ieviest jaunus pašu resursus Savienības politikas finansēšanai; atbalsta Eiropas Konkurētspējas fonda un Eiropas Fonda augošiem uzņēmumiem izveidi;

33. uzver Eiropadomes vienošanos piešķirt Ukrainai aizdevumu 90 miljardu EUR apmērā 2026. un 2027. gadam, pamatojoties uz ES aizņēmumu kapitāla tirgos, kas nodrošināts ar ES budžeta ieņēmumu rezervēm.

34. norāda, ka mainīgā ģeopolitiskā vide prasa vēl lielāku vienotību un solidaritāti starp dalībvalstīm, jo īpaši ņemot vērā bažas par ES un tās dalībvalstu drošību; uzskata – lai aizsargātu Savienības ilgtermiņa noturību, joprojām ir svarīgi stiprināt Eiropas drošību, samazinot tās stratēģisko atkarību; atbalsta Komisijas centienus virzīties uz koordinētāku pieeju aizsardzībai; norāda, ka ar instrumentu rīcībai Eiropas drošības jomā (*SAFE*) ir izveidots aizdevumu mehānisms 150 miljardu EUR apmērā, lai atbalstītu dalībvalstu investīcijas aizsardzībā; tomēr pauž nožēlu par to, ka *SAFE* instruments bija balstīts uz LESD 122. pantu, kas ierobežo parlamentāro uzraudzību; atzinīgi vērtē to, ka valdības neto primāro izdevumu rādītājs izslēdz visa veida valsts līdzfinansējumu ES finansētās programmās, kas nodrošina dalībvalstīm lielākas fiskālās iespējas ieguldīt ES kopīgajās prioritātēs, kā noteikts Regulā (ES) 2024/1263[11], tādējādi palīdzot stiprināt sinerģiju starp ES budžetu un dalībvalstu budžetiem un tā samazinot sadrumstalotību un palielinot publisko izdevumu kopējo efektivitāti dažās jomās, piemēram, aizsardzības jomā; uzsver, ka dalībvalstu apņemšanos palielināt aizsardzības izdevumus nedrīkstētu īstenot uz citu ES kopīgo prioritāšu rēķina;

35. norāda, ka 16 dalībvalstis ir aktivizējušas valsts izņēmuma klauzulu aizsardzības izdevumu vajadzībām; uzsver, ka tā sniedz dalībvalstīm iespējas palielināt aizsardzības izdevumus, lai tām šāds palielinājumus nebūtu uzreiz jāfinansē ar izdevumu samazināšanas vai ieņēmumu palielināšanas pasākumiem; norāda, ka šāda elastība dod dalībvalstīm nepieciešamo laiku valstu budžetos paredzēt lielākus aizsardzības izdevumus; uzsver, ka daļējā līdzdalība ievērojami samazina prognozētos papildu aizsardzības izdevumus no 650 miljardiem EUR līdz aptuveni 297–337 miljardiem EUR;

36. brīdina, ka aizsardzības izdevumi pēc būtības ir patēriņa investīcijas un kā tādi nepalielina ekonomikas potenciālo izlaidi; tādēļ uzskata, ka aizsardzības izdevumus nevajadzētu finansēt, ilgtermiņā palielinot parādzīmju emitēšanu;

37. uzsver, ka ir svarīgi palielināt saskaņotību un sadarbību aizsardzības investīciju jomā visās dalībvalstīs, jo īpaši attiecībā uz stratēģiskiem veicinātājiem vai stratēģiskām ieroču sistēmām, kas ir pārāk dārgas atsevišķām dalībvalstīm, ņemot vērā spiedošo vajadzību paplašināt Eiropas aizsardzības nozari un nodrošināt ilgtermiņa drošību un stratēģisko autonomiju;

38. atgādina, ka Komisija vēl nekad nav piemērojusi pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru, neraugoties uz to, ka dažās

---

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

dalībvalstīs ir atkārtoti konstatēta tekošā konta nelīdzsvarotība; norāda, ka Komisija novērtēs to septiņu dalībvalstu makroekonomisko nelīdzsvarotību, kas atlasītas padziļinātiem pārskatiem 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumā;

°

° °

39. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.